

ايران باستان

تاريخ مفصل ايران قديم

از آغاز تا انقراض ساسانيان

جلد [۱]

تأليف: مشيرالدوله پيرنيا

سرشناسه	: بیرلیا، حسن، ۱۲۵۲ - ۱۲۱۲.
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخ ایران باستان : تاریخ مفصل ایران قدیم از آغاز تا انقراض ساسانیان/مشیرالدوله پیرنیا.
مشخصات نشر	: تهران: دبیر: سمیر، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	: ج. ۲.
شابک	: جلد ۱: (۹۷۸-۹۶۴-۲۴۲۱-۲۶-۸) جلد ۲: (۹۷۸-۹۶۴-۲۴۲۱-۲۵-۵) جلد ۳: (۹۷۸-۹۶۴-۲۴۲۱-۲۶-۲) جلد ۴: (۹۷۸-۹۶۴-۲۴۲۱-۲۷-۹) دوره: (۹۷۸-۹۶۴-۲۴۲۱-۲۸-۶)
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
یادداشت	: ج. ۲ و ۳ (چاپ اول: ۱۳۸۶).
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: ایران -- تاریخ -- پیش از اسلام.
رده بندی کنگره	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۲۱-۲۵-۵ DSR1۲۰/۹۵۵/۰۱
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۴۲۷۲۱

ناشر	: دبیر - سمیر
عنوان	: تاریخ ایران باستان (جلد ۱)
تألیف	: مشیرالدوله پیرنیا
چاپ اول	: ۱۳۸۶
تعداد	: ۱۵۰۰
لیتوگرافی	: ترنج رایانه
حرفچینی	: همراهان واژه
چاپ	: وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۲۱-۲۴-۸
شابک دوره	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۲۱-۲۸-۶

خیابان اردیبهشت، کوچه وحید، شماره ۳، طبقه ۴، تلفن ۶۶۴۱۳۷۲۶-۶۶۹۶۰۶۰۳

www.samirpublication.com

دوره: ۳۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

جلد اول

خط مملکت وان، خط هیت ها	۶۲	مدخل
خط فیتیقی، خط عربستان جنوبی	۶۳	تذکر
۲. کاوش ها		قسمت اول: کلیات
مصر	۶۴	ازمنه پیش از تاریخ
آسور	۶۴	نژادها
بابل	۶۶	نژاد سفید پوست
ایران	۶۷	نژاد زرد پوست
سوریه	۶۹	سایر نژادها
فلسطین، نوبی	۶۹	زبان ها
کارهای علما بعد از کشف سرچشمه های نوین		خطوط
مرحله اولی	۷۰	مراحل پنج گانه
مرحله دوم	۷۱	منابع تاریخ
مرحله سوم	۷۲	قسمت دوم: مشرق قدیم
سرچشمه های قدیم		حدود مشرق قدیم در مکان و زمان
هرودوت	۷۵	اثرات وضع جغرافیایی مشرق قدیم
توسیدید، کز نفون، کتزیاس	۷۹	نژاد ملل مشرق قدیم
دی نُن، مان نُن	۸۱	بنی سام و بنی حام
بُرس، پولی بیوس	۸۲	مهاجرت بنی سام به مصر
دیودور سیسیلی	۸۳	مهاجرت بنی سام به عیلام
گرنلیوس نیوس، تروگ پومیه، گایوس، پلینوس		مردمان شمالی مشرق قدیم
(پلُتِن)	۸۴	مردمانی آریانی
یوسف فلاویوس	۸۵	نتیجه
کُنث کورث	۸۶	منابع تاریخ مشرق قدیم
گرنلیوش تاسی توس	۸۷	سرچشمه های نوین
پلوتارک	۸۸	خواندن خطوط قدیمه، کاوش ها
آریان	۸۹	۱. خطوط قدیمه
فیلون	۹۰	خط مصری قدیم
ژوشن	۹۰	خطوط میخی

۹۱	آفریکن	۱۲۷	سلسلهٔ دؤم، سلسلهٔ سوّم (کاشی‌ها)
۹۲	ازب (اوسویوس)، ام‌مین مازنیلن	۱۲۸	سلسلهٔ چهارم، سلسلهٔ پنجم
۹۲	پروکوب (پروکوپوس)		دوم: دولت آسور
۹۳	کتب راجعه به جغرافیای عالم قدیم	۱۲۰	آسور قدیم
۹۳	ارائش‌تن	۱۲۱	آسور وسطی، آسور جدید
۹۳	شترابون		سوم: دولت عیلام
۹۴	ایزیدور خاراکسی، موسی خورن	۱۲۲	مقدمه، حدود عیلام
۹۵	مؤرخین و نویسندگان ارمنستان	۱۲۲	نژاد، زبان، خط
۹۵	مازناپاش کاتی‌نا	۱۲۳	مذهب، شهر شوش، تقسیم گذشته‌های عیلام
۹۶	باردسن آگاتانز	۱۲۵	عهد اول
۹۷	فوستوس بیزانسی، زئوب گلاگی	۱۲۵	عهد دوم
۹۸	موسی خورن، الیزه‌وارتابذ، لازارفاری	۱۲۶	عهد سوم، جنگ اول با آسور
۹۹	کتب پهلوی	۱۲۶	جنگ دوم
۹۹	مؤلفین قرون اولیهٔ اسلامی	۱۲۷	آسور بانی‌پال و جنگ‌های او
۱۰۰	این مقفّع، جاحظ	۱۲۸	انقراض عیلام
۱۰۰	طبری، بلاذری	۱۲۹	خاتمه
۱۰۱	این خرداذبه، دینوزی، حمزهٔ اصفهانی		قسمت چهارم: مقدمهٔ تاریخ ایران
۱۰۲	این‌الندیم، مسعودی		شکل جغرافیایی فلات ایران
۱۰۲	اصطخری، ابوالفرج اصفهانی: ابن حوقل	۱۳۰	اول: در اعصار معرفت الارضی
۱۰۲	ابوریحان بیرونی، تعالی، المقدیسی	۱۳۱	دؤم: در عهود تاریخی و اکنون
۱۰۳	احمد مشکوئه، ابن اثیر، یاقوت	۱۳۷	تأثیر شرایط جغرافیایی
۱۰۴	ابن عبری، ابوالفداء، ابن خلدون	۱۳۸	آریان‌ها: شعبه ایرانی آن‌ها
۱۰۵	ابن بطوطه	۱۳۹	آمدن آریان‌ها به فلات ایران
۱۰۵	سال شماری در مشرق قدیم	۱۴۲	خانواده، طبقات، شکل حکومت
	قسمت سوم: نظری به تاریخ بابل، آسور و عیلام	۱۴۵	تقسیم تاریخ ایران: مستندات تاریخ قدیم
	اول: کلدۀ قدیم	۱۴۶	بعضی مقادیر عهد قدیم
	۱. سومر واکد		کتاب اول
۱۰۹	سومری‌ها و اکدی‌ها		دورهٔ مادی، یا اعتلای آریان‌های ایرانی
۱۱۰	مذهب		در مشرق قدیم
۱۱۱	پاتسی‌های سومر، اکدی‌ها و سلسلهٔ سامی		باب اول: مادی‌ها و دولت ماد
۱۱۲	قوت یافتن سومر		فصل اول: مادی‌ها
۱۱۲	انقراض دولت سومر به دست عیلامی‌ها	۱۴۹	مقدمه، مفاد کتیبه‌های آسوری
۱۱۳	کارهایی که سومری‌ها برای بشر کرده‌اند	۱۵۴	روایت هروdot و پُرس
	۲. بزرگ شدن بابل		فصل دوم: شاهان ماد
۱۱۴	سلسلهٔ اولی	۱۵۵	دیوکس (۷۰۸ - ۶۵۵ ق.م)
۱۱۵	شیتل خُوربی	۱۵۷	همدان

۱۹۷	کودکی و جوانی (۶۵۵-۶۳۳ ق.م).....	۱۵۸	فرورتیش (۶۵۵-۶۳۳ ق.م).....
۱۹۷	نوشته‌های هرودوت.....	۱۵۸	هووخ‌شتر (۶۳۳-۵۸۵ ق.م).....
۱۹۷	صباوت و شباب.....	۱۵۸	جنگ با آسور.....
۲۰۰	قیام کوروش بر شاه ماد.....	۱۵۹	تاخت و تاز سکاها در آسیای غربی.....
۲۰۲	روایت کتزیاس.....	۱۶۲	تسخیر نینوا، انقراض آسور.....
۲۰۳	روایت کزنفون.....	۱۶۶	آسیای غربی پس از سقوط نینوا.....
۲۰۳	تذکر.....	۱۶۶	یابل.....
۲۰۵	تولد کوروش، تربیت پارسی‌ها.....	۱۶۸	لیدیه.....
۲۰۸	کودکی کوروش.....	۱۷۰	جنگ هووخ‌شتر با لیدیه.....
۲۱۳	کوروش در دربار ماد.....	۱۷۲	خصال هووخ‌شتر، حدود ماد.....
۲۱۶	کوروش در پارس.....	۱۷۳	آستیاگس، ازدهاک.....
۲۱۷	نوشته‌های دیودور سیسیلی.....	۱۷۳	نام و نسب.....
۲۱۷	قطعه‌ای از کتاب نهم.....	۱۷۳	اوضاع آسیای غربی.....
۲۱۸	نوشته‌های ژوستن.....	۱۷۴	قیام کوروش بر پادشاه ماد.....
۲۱۹	لوحهٔ نبونید.....		انقراض دولت ماد را چگونه باید تلقی کرد.....
	مقایسهٔ نوشته‌های مورخین عهد قدیم	۱۷۶	جهات انقراض دولت ماد.....
	دوم: فتح سارد و تسخیر لیدیه	۱۷۷	معنی و نتیجهٔ این انقراض.....
۲۲۲	نوشته‌های هرودوت.....		فصل سوم: روایت کتزیاس راجع به ماد
۲۲۲	تذکر.....	۱۷۸	اوضاع آسور.....
۲۲۲	احوال لیدیه.....	۱۷۹	قیام آریاکس بر آسور.....
۲۲۵	خبر سقوط همدان.....	۱۸۱	دولت ماد پس از آریاکس.....
۲۲۷	تلاقی فریقین.....	۱۸۲	کیفیت نوشته‌های کتزیاس.....
۲۲۸	فتح سارد.....	۱۸۳	شاهان ماد موافق فهرست کتزیاس.....
۲۳۲	کوروش، کرزوس و لیدیه.....	۱۸۵	چیزهایی که جالب توجه است.....
۲۳۴	نوشته‌های دیودور سیسیلی.....		باب دوم: تمدن مادی‌ها
۲۳۵	نوشته‌های ژوستن (تروگ پومپه).....	۱۸۸	نتیجه.....
۲۳۵	سند بابلی.....		کتاب دوم
	سوم: کوروش و مستعمرات یونانی		دورهٔ اول پارسی یا استیلای آریان‌های ایرانی
۲۳۶	مستعمرات یونانی.....		بر مشرق قدیم
	چهارم: مراجعت کوروش به ایران وقایع لیدیه		باب اول: قسمت تاریخی
	پنجم: تسخیر باقی آسیای صغیر		فصل اول: پارسی‌ها و سلسلهٔ هخامنشی
	ششم: نوشته‌های کزنفون راجع به فتوحات کوروش	۱۹۱	تذکر، پارسی‌ها.....
۲۴۴	صحبت کوروش با پدرش.....	۱۹۳	دودمان هخامنشی.....
۲۴۹	کوروش در ماد.....		فصل دوم: سلطنت کوروش بزرگ
۲۵۱	آمدن سفرای هند نزدیک‌کسار.....		اول: کوروش تا فتح همدان
۲۵۲	صحبت کوروش با کیاکسار.....	۱۹۶	نام او.....

۳۰۳	اوضاع بابل	۲۵۳	عزیمت کوروش به ارمنستان
۳۰۷	تسخیر بابل	۲۵۷	جنگ کوروش با کلدانی ها
۳۰۸	مدارک بابلی	۲۵۹	مراجعت به ماد
۳۱۳	نوشته های هروودوت	۲۶۱	آمدن گرگانی ها نزد کوروش
۳۱۵	نوشته های پِرس	۲۶۳	خشم کیا کسار
۳۱۵	نوشته های تورات	۲۶۵	گبر یاس و کوروش
۳۱۷	توجه کوروش به ملت یهود	۲۶۶	پانته‌آ
۳۳۱	نوشته های کزنفون	۲۶۷	کوروش در قصر گبر یاس
۳۳۱	محاصره بابل	۲۶۹	نقشه جنگ
۳۳۲	تسخیر بابل	۲۷۰	حمله به بابل
۳۳۴	شاد شدن کوروش	۲۷۱	تصرف قلعه آسوری
۳۳۹	تأسیسات کوروش	۲۷۲	نجات گاداتاس
۳۳۲	چگونه کوروش اشخاص را جلب می کرد	۲۷۳	خطا کادوسیان
۳۳۵	حرکت کوروش از قصر خود	۲۷۳	رفتن کوروش به طرف ماد
۳۳۹	صحبت فرولاس با جوان سکایی	۲۷۴	گله گذاری کیا کسار با کوروش
۳۳۱	ضیافت کوروش	۲۷۶	تقاضای عدم مرخصی قشون
۳۴۴	هدایای کوروش	۲۷۸	ارابه های کوروش
۳۴۵	مرخص کردن متحدین	۲۷۸	آراسپ به لیدیه می رود
۳۴۶	چگونگی نوشته های کزنفون	۲۸۰	آمدن سفرای هند
۳۴۶	بابل و بابلی ها از نظر هروودوت	۲۸۲	حمله کوروش
	نهم: مطیع شدن فینیقیه و فلسطین	۲۸۳	حرکت
۳۴۹	فینیقیه	۲۸۴	اطلاعات آراسپ
۳۵۲	فلسطین	۲۸۵	وداع أبراداتاس با پانته‌آ
	دهم: امور شمال شرقی ایران فوت کوروش	۲۸۷	حرکت کوروش
۳۵۷	روایت کتزیاس	۲۸۹	جنگ کوروش با کرزوس
۳۵۷	روایت پِرس	۲۹۳	تسخیر سارد
۳۵۸	روایت کزنفون	۲۹۳	صحبت کوروش با کرزوس
۳۵۸	مراجعت کوروش به پارس	۲۹۶	مراسم دفن أبراداتاس
۳۵۹	ورود کوروش به ماد، کوروش در پارس	۲۹۷	خودکشی پانته‌آ
۳۶۱	فرستادن ولات به ایالات	۲۹۷	رفع اغتشاش کاریه
۳۶۳	تسخیر سوریه و فلسطین	۲۹۸	مطیع شدن فریگیه
۳۶۷	روایت سترابون	۲۹۹	چگونگی نوشته های کزنفون
۳۶۸	روایت دیودور		هفتم: کارهای کوروش پس از مراجعت از سارد
۳۶۸	روایت ژوستین (تروگ پومپه)	۳۰۰	توجه کوروش به امور شرقی
۳۷۰	ماساوت ها	۳۰۲	ارمنستان
۳۷۱	خصال کوروش		هشتم: تسخیر بابل و انقراض دولت کلدانی

فصل سوم: سلطنت کبوجیه

مبحث اول: نام و نسب و کارهای او تا عزیمت

به مصر. ۳۷۳

نام و نسب. ۳۷۳

واقعه بردیا. ۳۷۵

مبحث دوم: لشکرکشی به آفریقا. ۳۷۷

حمله به مصر. ۳۷۷

جنگ با مصری‌ها. ۳۸۱

سفر جنگی به آمون و حبشه. ۳۸۳

احوال کبوجیه. ۳۸۷

چگونگی نوشته‌های هرودوت. ۳۹۰

مصر از نظر هرودوت. ۳۹۴

مبحث سوم: هفت ماه فترت، حکومت گئومات. ۴۰۰

خروج بردیای دروغی، فوت کبوجیه. ۴۰۰

روایت هرودوت. ۴۰۰

حکومت گئومات، کشته شدن او. ۴۰۳

نوشته‌های کتزیاس. ۴۱۰

نوشته‌های ژوستن. ۴۱۱

نوشته‌های داریوش اول. ۴۱۱

فصل چهارم: سلطنت داریوش اول

مبحث اول: فرو نشاندن شورش‌های ایالات. ۴۱۵

نام و نسب، اوضاع ایران. ۴۱۵

مندرجات کتیبه بزرگ بیستون. ۴۱۶

ستون اول. ۴۱۷

ستون دوم. ۴۱۷

ستون سوم. ۴۲۰

ستون چهارم. ۴۲۲

هرودوت. ۴۲۲

کشفیات نوین. ۴۲۵

زمان شورش‌ها. ۴۲۶

کارهای دیگر داریوش، جلوگیری از شورش در آسیای

صغیر. ۴۲۷

تحقیقات در باب اروپا. ۴۲۹

امور آفریقا. ۴۳۲

جلوگیری از اغتشاش مصر. ۴۳۴

اسناد مصری. ۴۳۵

لیبیا از نظر هرودوت. ۴۳۸

مبحث دوم: تشکیلات داریوش. ۴۴۱

مبحث سوم: لشکرکشی داریوش به اروپا. ۴۴۲

۱. رفتن داریوش به سکایه اروپایی. ۴۴۲

سکایه از نظر هرودوت. ۴۴۳

شعب مردمان سکایی. ۴۴۵

مذهب، عادات. ۴۴۷

عده نفوس، طرز معیشت. ۴۵۰

سکایه از نظر سوق الجیشی، لشکرکشی داریوش به

سکایه. ۴۵۰

نوشته داریوش، نوشته‌های هرودوت. ۴۵۱

آیا رفتن داریوش به سکایه راست است؟. ۴۶۲

سکایه از نظر دیگران. ۴۶۴

۲. تسخیر تراکیه، مقدونیه و جزایر بحرالجزایر. ۴۶۷

۳. تسخیر جزیره سأمس. ۴۷۲

مبحث چهارم: تسخیر قسمتی از هند. ۴۷۳

توصیف هندی‌ها به قلم هرودوت. ۴۷۵

مبحث پنجم: شورش مستعمرات یونانی و کاریه و

قیرس. ۴۷۸

مقدمه. ۴۷۸

یاغی‌گری آریستاگر. ۴۷۹

شورش مستعمرات یونانی، کاریه و قیرس. ۴۸۴

تسخیر قیرس از نو. ۴۸۶

تسخیر یونیه و کاریه از نو. ۴۸۷

سقوط می‌لت. ۴۸۸

قتل هیس تیه، خاتمه شورش‌ها. ۴۹۰

اصلاحات داریوش در مستعمرات یونانی. ۴۹۱

تسخیر تراکیه و مقدونیه از نو. ۴۹۲

مبحث ششم: جنگ با یونان. ۴۹۳

مقدمات جنگ با یونان. ۴۹۵

کلی‌امین و دیمارات. ۴۹۶

جنگ اول ایران با یونان. ۴۹۹

جدال ماراثن. ۵۰۲

چگونگی نوشته‌های هرودوت. ۵۰۴

روایت دیودور، روایت ژوستن. ۵۰۸

مبحث هفتم: تدارکات جدید برای جنگ با یونان،

شورش مصر، فوت داریوش	۵۰۹
جهت شورش مصر	۵۱۰
مسئله ولایت عهد، فوت داریوش	۵۱۱
خصال داریوش	۵۱۲
مبحث هشتم: وسعت ممالک ایران در زمان داریوش	۵۱۲
پایتخت‌ها	۵۱۷
فصل پنجم: سلطنت خشایارشا	
مبحث اول: نام و نسب	۵۱۸
نام، نسب	۵۱۹
مبحث دوم: فرونشاندن شورش مصر و بابل	۵۱۹
اسکات شورش مصر، فرو نشاندن شورش بابل	۵۱۹
مبحث سوم: جنگ ایران و یونان	۵۲۱
تذکر	۵۲۱
قسمت اول: مقدمات جنگ	
تحریکات یونانی‌های فراری، مجلس مشورت	۵۲۲
خواب‌های خشایارشا	۵۲۷
قسمت دوم: تدارکات جنگ، حرکت لشکر ایران به طرف داردانیل	
تدارکات	۵۲۹
حرکت لشکرها، تقدیمی پی‌ئی‌یوس	۵۳۰
ساختن پل جدید در داردانیل	۵۳۱
حادثه آسمانی به قول هرودوت، مجازات پسر پی‌ئی‌یوس	۵۳۳
ترتیب حرکت	۵۳۳
خط حرکت از لیدییه به داردانیل	۵۳۴
قسمت سوم: عبور لشکر ایران از هلس‌پونت، وقایع بعد تا جنگ ترموپیل	
صحبت شاه با اردوان، سان لشکرها	۵۳۵
عبور از بغاز داردانیل	۵۳۸
معجزه‌های هرودوت	۵۳۸
عده نفرات لشکر	۵۳۹
شرح لباس و اسلحه ملل	۵۳۹
بحریه	۵۴۶
سان سپاه بری و بحری، صحبت خشایارشا با دمارات	۵۵۲
حرکت خشایارشا به طرف یونان	۵۵۲
از آکانت تا تسالی	۵۵۴

تسخیر ولایت شمالی یونان	۵۵۵
احوال یونان	۵۵۸
جاسوسان یونانی‌ها در سارد	۵۶۰
استمداد یونانی‌ها از آژگش	۵۶۱
سیسیل	۵۶۲
سفرای یونان در کُرسیر، امتناع کریتی‌ها از امداد، تسلیم شدن تسالی	۵۶۵
تنگ ترموپیل	۵۶۶
حرکت سفاین از تِرمُ	۵۶۷
عده نفرات لشکر ایران	۵۶۸
آسیب یافتن قسمتی از بحریه	۵۶۹
قسمت چهارم: فتح ترموپیل	
مسابقه اسب‌های پارسی و یونانی	۵۷۱
جدال ترموپیل	۵۷۴
قسمت پنجم: جدال‌های آر تمیزیوم، فرار بحریه یونان به سالامین	
عده سفاین یونانی	۵۸۰
جدال‌های آر تمیزیوم	۵۸۱
تسخیر فوسید	۵۸۵
تسخیر شهرهای دیگر	۵۸۶
قسمت ششم: فتح آتن، وقایع بعد تا جنگ سالامین	
تسخیر آتن	۵۸۸
وقایع بعد تا جدال سالامین	۵۹۰
قسمت هفتم: جدال سالامین، مراجعت خشایارشا به آسیا (۴۸۰ ق.م)	
احوال یونانی‌ها قبل از جدال	۵۹۳
جدال سالامین	۵۹۵
مراجعت خشایارشا به آسیا	۵۹۸
جدال سالامین به روایت پلوتارک	۶۰۴
قسمت هشتم: وقایع بعد تا جدال پلاته	
احوال یونان پس از جدال سالامین	۶۰۶
کارهای مردونیه	۶۰۸
حرکت مردونیه به طرف آتن	۶۱۱
زد و خوردهای مختصر	۶۱۴

موافق روایات یونانی

۶۴۱	جهات عدم بهره‌مندی
۶۴۴	اهمیت این جنگ‌ها در تاریخ
	مبحث چهارم: خشایارشا پس از مراجعت از یونان،
۶۴۵	حمله یونانی‌ها به آسیای صغیر و قبرس
۶۴۵	احوال خشایارشا
۶۴۸	حملات یونانیان به مستملکات ایران
۶۴۹	قضیه پوزانیاس
۶۵۰	مبحث پنجم: درباره خشایارشا به روایت تورات
۶۵۵	مبحث ششم: قتل خشایارشا، خصائل او
۶۵۵	قتل خشایارشا
۶۵۵	خصائل خشایارشا

قسمت نهم: جدال پلاته (۴۷۹ ق.م)

۶۱۶	نفرات طرفین متخاصمین، غیب‌گویی‌ها
۶۲۳	جدال پلاته
	قسمت دهم: جدال میکال و تسخیر سِس تُس
۶۳۰	جدال میکال
۶۳۳	سِس تُس
۶۳۴	ادا وظیفه نسبت به نام هرودوت
	قسمت یازدهم: جنگ‌های ایران و یونان به روایت
	دیودور سیسیلی
۶۳۸	جنگ قرطاجنه یا جبار سیسیل
	قسمت دوازدهم: نوشته‌های ژوستن راجع به این
	جنگ‌ها
	قسمت سیزدهم: جهات عدم بهره‌مندی ایرانیان

جلد دوم

۶۸۴	آغاز جنگ‌های پلوپونش	فصل ششم: سلطنت اردشیر اول، درازدست
۶۸۶	سفارت‌های یونان در برابر شوش	مبحث اول: نام و نسب او
۶۸۷	دعوت بقراط به ایران	نام
	مبحث ششم: اردشیر درازدست و یهودیان	نسب
۶۸۸	کتاب عزرا	مبحث دوم: کارهای اولی اردشیر
۶۸۹	باب سوم	قتل آردوان
۶۸۹	باب چهارم	غلبه بر ویشتاسپ
۶۹۱	باب پنجم و ششم	مبحث سوم: روابط ایران و یونان
	مبحث هفتم: فوت اردشیر، صفات او	مخاصمه یونان با پارسی‌ها
	فصل هفتم: خشایارشای دوم و سفندیان	اتحاد دِلُس
	مبحث اول: خشایارشای دوم	جنگ آتن با ایران
۶۹۵	نام و نسب	مبحث چهارم: شورش مصر و تسخیر آن از نو
۶۹۵	قتل خشایارشای دوم	احوال مصر
	مبحث دوم: سفندیان	شورش مصر ۴۶۰ - ۴۵۴ ق.م
۶۹۶	نام و نسب	یاغی‌گری مگابیز
۶۹۶	قتل سفندیان	مبحث پنجم: دنباله روابط ایران و یونان
	فصل هشتم: داریوش دوم	مخاصمه آتن با ایران
	مبحث اول: نام و نسب او	صلح سیمون ۴۴۹ ق.م
۶۹۸	نام	روابط ایران و یونان پس از صلح سیمون

۶۹۹	نَسَب	روایت دیودور	۷۴۷
	مبحث دوم: یاغی‌گری‌ها و کنکاش‌ها	روایت ژوستن	۷۴۹
۶۹۹	یاغی‌گری اُرسی‌تس	کشتگان جنگ کوناکسا	۷۴۹
۷۰۰	یاغی‌گری پی‌سوت‌نس	خلاصه جنگ کوناکسا و اثرات آن	۷۵۰
۷۰۱	کنکاش‌ها	مبحث چهارم: تمجید کزنفون از کوروش کوچک	
	مبحث سوم: شورش‌ها	مبحث پنجم: رفتار اردشیر پس از جنگ	
۷۰۲	شورش مصر	مبحث ششم: عقب‌نشینی یونانی‌ها	
۷۰۴	شورش ماد	احوال یونانی‌ها پس از جنگ	۷۵۶
	مبحث چهارم: روابط ایران و یونان	متارکه، قرارداد تیسافرن با یونانی‌ها	۷۵۹
۷۰۵	اتحاد ایران با اسپارت	روانه شدن یونانی‌ها با تیسافرن	۷۶۲
۷۱۷	سیاست کوروش، خاتمه جنگ پلوپونس	رسیدن یونانی‌ها به رود زهاب	۷۶۳
۷۱۹	احوال آتن	کشته شدن صاحب‌منصبان یونانی	۷۶۶
۷۲۱	«وای بر مغلوبین»	کشته شدن کُلِ اَرُخ به روایت پلوتارک	۷۶۷
	مبحث پنجم: کارهای دیگر داریوش، فوت او	تمجید کزنفون از کُلِ اَرُخ	۷۶۸
۷۲۲	بنای معبد یهود در اورشلیم	تکذیب کزنفون از مَنُش	۷۶۹
۷۲۳	شورش کردوخ‌ها	حزن و اندوه یونانی‌ها	۷۶۹
۷۲۳	فوت داریوش دوم	نطق صاحب‌منصبان یونانی	۷۷۱
۷۲۳	صفات او	حملات مهرداد به یونانی‌ها	۷۷۳
	فصل نهم: سلطنت اردشیر دوم	تغییرات در ترتیب قشون	۷۷۵
	مبحث اول: نام و نسب	عبور از کوه‌های کردوک	۷۷۶
۷۲۵	نام	یونانی‌ها در سرحد ارمنستان	۷۷۹
۷۲۶	نَسَب	عبور از ارمنستان	۷۸۲
	مبحث دوم: وقایع بدو سلطنت	یونانی‌ها به کُنخید می‌روند	۷۸۶
۷۲۶	سوءقصد نسبت به اردشیر	رفتن یونانی‌ها به بیزانس و تراکیه	۷۹۰
	مبحث سوم: یاغی‌گری کوروش، جنگ او با اردشیر	کیفیت نوشته‌های کزنفون	۷۹۳
۷۲۸	تدارکات او	مبحث هفتم: اوضاع دربار	
۷۳۰	عزیمت کوروش به جنگ اردشیر	مسموم کردن اشتاتیرا	۷۹۵
۷۳۱	از سارد تا کیلیکیه	ازدواج اردشیر با آتس‌سا	۷۹۶
۷۳۲	از کیلیکیه تا ایسوس	مبحث هشتم: محاصره اسپارت، جنگ ایران و لاسدمون، فرمان اردشیر	
۷۳۵	از ایسوس تا فرات	اوضاع آسیای صغیر	۷۹۷
۷۳۷	از فرات تا کارمابد	تیسافرن و دِزسیلیداس	۷۹۸
۷۳۸	قضیه اُن‌تاس	آمدن آژزیلاس به آسیای صغیر	۷۹۹
۷۳۹	تدارکات اردشیر	اقدامات تیت‌رُشیش	۸۰۲
۷۴۰	جنگ کوناکسا	رفتن آژزیلاس به ایالت فرناباد	۸۰۲
۷۴۰	روایت کزنفون	احضار آژزیلاس	۸۰۴
۷۴۴	روایت کتزیاس و دی‌نن		

۸۵۵	صفات اردشیر سوّم	۸۰۵	اقدامات دیگر اردشیر بر ضدّ اسپارت
۸۵۵	موزوله	۸۰۷	اردشیر جنگ را به یونان می‌برد
	مبحث دوّم: سلطنت آرسس	۸۰۹	صلح آنتالسیداس، فرمان اردشیر
۸۵۶	نام، نَسَب	۸۱۱	اثرات صلح آنتالسیداس
۸۵۶	کشته شدن او		مبحث نهم: فرو نشانیدن شورش قبرس
	فصل یازدهم: سلطنت داریوش سوم	۸۱۶	تبرئه تیری‌باذ
	مبحث اوّل: نام و نسب، وقایع بدو سلطنت		مبحث دهم: سفر جنگی اردشیر به ولایت کادوسیان
۸۵۸	نام، نَسَب و مقام او		مبحث یازدهم: لشکرکشی ایرانیان به مصر
۸۵۹	قتل یاگواس	۸۱۹	احوال مصر
	مبحث دوّم: نظری به تاریخ مقدونیه	۸۲۱	عزم بر تسخیر مصر
۸۶۰	مقدمه		مبحث دوازدهم: شورش چند ایالت غربی
	قسمت اوّل: مقدونیه قبل از فیلیپ دوّم	۸۲۴	حمله مصری‌ها به فینیقیّه
	قسمت دوم: کارهای فیلیپ دوّم		مبحث سیزدهم: قضایای داتام
۸۶۲	وقایع اوایل سلطنتش		مبحث چهاردهم: جنایت‌های درباری، فوت اردشیر، خانواده و خصائل او
۸۶۵	آتن و فیلیپ دوّم	۸۳۲	قتل داریوش
۸۶۵	جنگ مقدّس	۸۳۶	قتل آریاسپ و آزسان
۸۶۸	جنگ فیلیپ با آتن	۸۳۶	فوت اردشیر
۸۶۹	جدال خرونه	۸۳۷	خانواده اردشیر
۸۷۰	نتیجه جدال خرونه	۸۳۷	خصائل اردشیر دوّم
۸۷۰	آغاز لشکرکشی به آسیا		مبحث شانزدهم: نوشته‌های تورات
۸۷۲	کشته شدن فیلیپ	۸۳۹	حکایت نجمیا
۸۷۳	اوضاع دربار فیلیپ		فصل دهم: سلطنت اردشیر سوم و آرسس
	قسمت سوّم: اسکندر سوّم (کبیر)		مبحث اوّل، اردشیر سوّم
۸۷۵	نام، نَسَب	۸۴۱	نام و نسب، رسیدن او به تخت
۸۷۶	افسانه‌هایی راجع به نژاد او	۸۴۲	کشتار در خانواده سلطنت
۸۷۸	کودکی و جوانی اسکندر	۸۴۳	اسکات شورش‌های داخلی
۸۸۲	کارهای اسکندر در بدو سلطنت	۸۴۳	یاغی‌گری ارته‌باذ
۸۸۵	اسکندر در تراکیه	۸۴۳	شورش صیدا و قبرس
۸۸۶	جنگ اسکندر با مردم تری‌پال	۸۴۵	فرو نشانیدن شورش فینیقیّه و قبرس
۸۸۶	عزیمت اسکندر به ایلیریه	۸۴۷	تسخیر مصر ۳۴۴ ق.م
۸۸۷	قیام تپی‌ها بر اسکندر	۸۵۱	شفاعت مین‌تور از ارته‌باذ
۸۹۱	تقاضای اسکندر از آتن	۸۵۲	دفع هرمیاس یاغی
۸۹۲	شور برای لشکرکشی به ایران	۸۵۳	بهبودی اوضاع ایالت
	مبحث سوّم: لشکرکشی اسکندر به ایران، جنگ‌های ایران و مقدونی	۸۵۳	آواز قوّت یافتن مقدونیه
	قسمت اوّل: از داردانل تا کیلیکیه	۸۵۴	کشته شدن اردشیر

- امور ایران ۸۹۵
- عبور اسکندر از هلس پونت ۸۹۶
- شور سرداران ایران ۸۹۹
- جنگ گرانیک (۳۳۴ ق.م) ۹۰۱
- روایت دیودور ۹۰۱
- روایت آریان ۹۰۳
- جهات شکست قشون ایران ۹۰۶
- نتیجه جنگ گرانیک ۹۰۷
- تسخیر می‌لت ۹۱۰
- تسخیر هالیکارناس ۹۱۲
- فرستادن قشون به فریگیه ۹۱۷
- عبور از پام‌فیلیه و پی‌سیدیّه ۹۲۰
- کارهای میهن ۹۲۰
- اثر فوت میهن در دربار ایران ۹۲۲
- اسکندر در فریگیه و پافلاگونه ۹۲۳
- عبور اسکندر از دربند کیلیکیه ۹۲۴
- مرض اسکندر ۹۲۶
- تصرف معابر دیگر ۹۲۸
- قسمت دوم: از کیلیکیه تا مصر
- تدارکات داریوش ۹۲۸
- حرکت سیاه ایران ۹۳۱
- عبور از فرات و وقایع بعد ۹۳۳
- رسیدن یونانی‌ها به اردوی داریوش ۹۳۴
- حرکت اسکندر از کیلیکیه ۹۳۵
- تلاقی دولشکر ۹۳۶
- ترتیبات جنگی طرفین ۹۳۸
- نطق‌های اسکندر ۹۳۹
- جدال ایسوس ۳۳۳ ق.م ۹۴۰
- غارت اردوی ایران ۹۴۳
- پس از جدال ایسوس ۹۴۴
- حرکت اسکندر به طرف سوریه ۹۴۸
- نامه داریوش به اسکندر، روایت آریان ۹۵۰
- روایت کنت‌کورث ۹۵۱
- روایت دیودور ۹۵۲
- اسکندر در فینیقیه ۹۵۳
- سرداران داریوش در آسیای صغیر ۹۵۴
- محاصره صور ۹۵۵
- جنگ‌های صور با اسکندر ۹۵۶
- تسخیر صور ۳۳۲ ق.م ۹۶۲
- جهات سقوط صور ۹۶۳
- نامه داریوش به اسکندر ۹۶۴
- سرداران اسکندر در آسیای صغیر ۹۶۵
- تحقیقات راجع به داریوش ۹۶۶
- تسخیر غزه ۹۶۸
- رفتن اسکندر به مصر ۳۳۲ ق.م ۹۷۰
- بنای اسکندریه ۹۷۳
- قسمت سوم: از فینیقیه تا اریل
- فوت ملکه (زن داریوش) ۹۷۴
- پیشنهاد داریوش به اسکندر ۹۷۸
- اسکندر در بین‌التهرین ۹۸۲
- عبور اسکندر از دجله ۹۸۳
- خوف مقدونی‌ها و اثر آن ۹۸۴
- حرکت اسکندر به طرف گؤگمل ۹۸۶
- مقدمات جدال گؤگمل ۳۳۱ ق.م ۹۸۷
- روایت آریان ۹۸۸
- روایت کنت‌کورث ۹۸۹
- وحشت مقدونی‌ها ۹۹۰
- اضطراب اسکندر، مجلس مشورت ۹۹۱
- صف‌آرایی طرفین ۹۹۳
- جدال گؤگمل ۹۹۵
- داریوش در ازیل ۹۹۹
- قسمت چهارم: از ازیل تا تخت جمشید
- حرکت اسکندر به طرف بابل ۱۰۰۰
- احوال یونان ۱۰۰۳
- حرکت اسکندر به طرف شوش ۱۰۰۶
- حرکت اسکندر به طرف پارس ۱۰۰۹
- اسکندر در دربند پارس ۱۰۱۱
- دربند پارس و معبر ترموپیل ۱۰۱۵
- اسکندر در تخت جمشید ۱۰۱۶
- روایت دیودور ۱۰۱۸
- روایت پلوتارک ۱۰۱۹
- روایت آریان ۱۰۲۰

مقادیر ۱۰۷۲	قسمت پنجم: از تخت جمشید تا حوالی دامغان
فصل دوم: طبقات، فلاحات، تجارت، صنایع	اسکندر در تعقیب داریوش ۱۰۲۳
مبحث اول: طبقات	گرفتار شدن داریوش ۱۰۲۵
مبحث دوم: فلاحات	روایت کنت کورث ۱۰۲۶
مبحث سوم: تجارت و صنایع	کید بسوس و نبیژن ۱۰۲۸
فصل سوم: مذهب، اخلاق، عادات	گرفتار شدن داریوش ۱۰۳۰
مبحث اول: مذهب	اسکندر در تعقیب داریوش ۱۰۳۱
مقدمه ۱۰۸۳	کشته شدن داریوش ۳۳۰ ق.م ۱۰۳۲
نوشته‌های هرودوت ۱۰۸۵	روایات دیگر ۱۰۳۳
نوشته‌های شترابون ۱۰۸۶	تاریخ واقعه ۱۰۳۴
نوشته‌های پلوتارک ۱۰۸۷	مبحث چهارم: صفات داریوش
نتیجه ۱۰۹۲	خانواده داریوش
نظر شاهان هخامنشی نسبت به مذاهب	باب دوم: قسمت تمدنی
خارجہ ۱۰۹۴	تذکرہ ۱۰۳۹
مبحث دوم: اخلاق و عادات	فصل اول: وسعت دولت هخامنشی و تشکیلات آن
هرودوت ۱۰۹۶	مبحث اول: وسعت دولت هخامنشی
کُرنفون ۱۰۹۸	کتیبه نقش رستم ۱۰۴۰
نوشته‌های شترابون ۱۱۰۲	کتیبه‌های مقبره تخت جمشید ۱۰۴۵
فصل چهارم: زبان و خط	مبحث دوم: تشکیلات
مبحث اول: زبان	شاه و دربار ۱۰۴۷
مبحث دوم: خط	تشکیلات اداری ۱۰۵۱
فصل پنجم: صنعت معماری و حجاری، آثار و کتیبه‌ها	مالیه ۱۰۵۳
مبحث اول: معماری و حجاری ۱۵۵۵	ایالت اولی، ایالت دوم ۱۰۵۴
مبحث دوم: آثار و کتیبه‌ها	ایالت سوم، ایالت چهارم، ایالت پنجم، ایالت ششم،
اول: آثار پاسارگاد ۱۱۱۶	ایالت هفتم ۱۰۵۵
دوم: آثار بیستون ۱۱۱۹	ایالت هشتم، ایالت نهم، ایالت دهم، ایالت یازدهم،
۱- حجاری‌ها ۱۱۱۹	ایالت دوازدهم، ایالت سیزدهم، ایالت چهاردهم،
۲- کتیبه‌ها ۱۱۲۱	ایالت پانزدهم، ایالت شانزدهم، ایالت هفدهم،
سوم: آثار تخت جمشید ۱۱۲۶	ایالت هیجدهم ۱۰۵۵
الف - صُفَه	ایالت نوزدهم، ایالت بیستم ۱۰۵۶
صُفَه و حصار ۱۱۲۷	موجودی خزانه‌ها ۱۰۵۸
پلکان بزرگ، سردر بزرگ ۱۱۲۸	سپاه ۱۰۶۰
آبدانه ۱۱۲۹	بحریتہ ۱۰۶۳
قصر صد ستون ۱۱۳۱	داوری ۱۰۶۴
اندرون ۱۱۳۲	راه‌ها و چاپارخانه‌ها ۱۰۶۹
تپه مرکزی ۱۱۳۳	مسکوکات هخامنشی ۱۰۷۰

صحن دوم	۱۱۳۴	مبحث اول: اسکندر در پارت، گرگان و هرات
تَجَرَّ	۱۱۳۵	تذکر
قصر جنوب شرقی	۱۱۳۶	عقیده مقدونی‌ها پس از فوت داریوش، مقدار غنائم
دخمه‌ها	۱۱۳۷	اسکندر در پارت
ب - آثار شهر		نطق اسکندر خطاب به سربازان مقدونی
سور	۱۱۳۸	رفتن اسکندر به گرگان
محله جنوبی	۱۱۳۸	اسکندر در گرگان
محله شمالی	۱۱۳۹	مطیع کردن مَردها
کتیبه‌های تخت جمشید	۱۱۴۰	تغییر اخلاق اسکندر
۱- از داریوش بزرگ	۱۱۴۰	حرکت اسکندر به باختر به قصد پَسوس
۲- از خشیارشا	۱۱۴۱	روایت کنت‌کورث
۳- از اردشیر سوم	۱۱۴۳	مبحث دوم: اسکندر در سیستان
چهارم: نقش رستم	۱۱۴۳	کنکاش بر ضد اسکندر
کتیبه‌های نقش رستم	۱۱۴۵	محاکمه فیلوئاس
پنجم: آثار شوش	۱۱۴۵	نطق فیلوئاس
کتیبه‌های شوش	۱۱۴۶	نطق پلون
۱- از داریوش بزرگ	۱۱۴۶	استنطاق با انواع زجرها
کتیبه‌های دیگر داریوش	۱۱۴۹	قتل فیلوئاس
۲- از خشیارشا	۱۱۵۰	روایت پلوتارک
۳- از اردشیر دوم	۱۱۵۱	روایت دیودور
۴- از اردشیر سوم	۱۱۵۱	روایت آرتان
ششم: آثار دیگر هخامنشی	۱۱۵۲	قضایای دیگر
کتیبه کرمان، کتیبه‌های الوند، کتیبه‌های		قتل اَلِکسانْدَرُئَن سِست
همدان	۱۱۵۲	محاکمه آمین‌تاس
کتیبه وان، کتیبه‌های سونز	۱۱۵۳	قتل پارْمِئِن
اشیایی که دارای کتیبه می‌باشد	۱۱۵۴	تقسیم فرماندهی سواره‌نظام
هفتم: آثار فیروزآباد، سروستان و فراش‌آباد ..	۱۱۵۵	تشکیل گروهان بی‌دیسپلین
فیروزآباد	۱۱۵۵	مبحث سوم: اسکندر در آگریاسپ (آریاسپ) رُخج،
سروستان، فراش‌آباد	۱۱۵۵	پاراپامیزاد و باختر
هشتم: کتیبه‌ها به زبان و خط غیر فارسی ...	۱۱۵۶	عزیمت اسکندر به آگریاسپ
کاوش‌های نوین در ایران	۱۱۵۷	اسکندر به رُخج و پاراپامیزاد
ضمیمه کتاب دوم	۱۱۵۹	اوضاع باختر
دودمان هخامنشی	۱۱۵۹	ورود اسکندر به باختر
کتاب سوم: دوره مقدونی و یونانی		فصل دوم: تسخیر ایالات شمال شرقی ایران
باب اول: سلطنت اسکندر		مبحث اول: با باختر تا سغد
فصل اول: تسخیر ممالک شرقی ایران		حرکت اسکندر به طرف سغد

۱۲۵۴	روایت اَریان	۱۲۱۲	پَتوس و اسکندر
	برگشتن اسکندر به باختر برای لشکرکشی	۱۲۱۲	روایت کنت کورث
۱۲۵۴	به هند	۱۲۱۴	کشتن بُرانخیدها
	ضمیمه فصل دوم: وقایعی که کنت کورث	۱۲۱۵	مجروح گشتن اسکندر
۱۲۵۵	ذکر کرده	۱۲۱۵	حرکت اسکندر به طرف مَرگَند
۱۲۵۵	عزیمت اسکندر به کُپس نیپ	۱۲۱۶	شورش سغد
۱۲۵۵	نورا	۱۲۱۷	تسخیر شهر کوروش و یک شهر دیگر
۱۲۵۷	رفتن اسکندر به غَنزَه	۱۲۱۸	تسخیر شهر جِماسین ها
	فصل سوم: لشکرکشی اسکندر به هند	۱۲۱۸	شورش مَرگَند
	مبحث اول: از باختر تا سند (۳۲۷ ق.م)	۱۲۱۸	بنای اسکندریه اقصی
۱۲۵۸	مقدمه	۱۲۱۹	معارضه سُکاها با اسکندر
۱۲۵۹	تدارکات اسکندر برای سفر هند	۱۲۲۱	جنگ شِپی تاین با مینه دم
۱۲۵۹	عزیمت اسکندر به طرف هند	۱۲۲۲	آمدن رسولان سکایی نزد اسکندر
۱۲۶۱	عبور از نیکه		مبحث دوم: وقایع سغد و باختر
۱۲۶۱	جنگ با آشیان	۱۲۲۷	مراجعت اسکندر به این طرف سیحون
۱۲۶۳	جنگ با آس ساکنیان	۱۲۲۸	ورود سپاهیان جدید
۱۲۶۴	روایت کنت کورث	۱۲۲۹	رفتن اسکندر به باختر، قتل پَتوس
۱۲۶۵	روایت دیودور	۱۲۳۰	آمدن رسولان سکایی نزد اسکندر
۱۲۶۶	تسخیر بازیر	۱۲۳۰	شورش سغد از نو
۱۲۶۶	تسخیر اَرن	۱۲۳۱	شکست شِپی تاین و قتل او
۱۲۶۸	روایت دیودور	۱۲۳۲	روایت کنت کورث
۱۲۶۸	شهر نیسا و اسکندر	۱۲۳۳	قتل کلِیتوس
۱۲۷۰	روایت پلوتارک	۱۲۳۶	روایت کنت کورث
۱۲۷۱	روایت کنت کورث	۱۲۳۸	روایت اَریان
	مبحث دوم: از سند تا هیفاز (۳۲۷-۳۲۶ ق.م)	۱۲۳۹	تسخیر کوهی در سغد
۱۲۷۱	رسیدن به اسکندر به سند	۱۲۴۰	ازدواج اسکندر با رُگسانه
۱۲۷۱	روایت کنت کورث	۱۲۴۰	روایت کنت کورث
۱۲۷۲	عبور از سند، ورود به تاکسیل	۱۲۴۱	اسکندر و رُگسانه
۱۲۷۴	روایت پلوتارک	۱۲۴۲	تسلیم شدن قلعه خوریان
۱۲۷۵	عبور از هیداسپ		مبحث سوم: اسکندر می خواهد، که او را بپرستند،
۱۲۷۷	قوا و ترتیب جنگی طرفین		کنکاش نوجوانان
۱۲۷۸	جدال دولشکر	۱۲۴۳	دعوی الوهیت
۱۲۷۹	شخص پروس	۱۲۴۶	کنکاش بر ضد اسکندر
۱۲۷۹	اسکندر و پروس	۱۲۴۸	محاکمه کنکاشیان
۱۲۸۰	روایت پلوتارک	۱۲۵۲	کشته شدن کنکاشیان و کالیس تین
۱۲۸۱	روایت کنت کورث	۱۲۵۲	روایت پلوتارک

روایت کنت‌کورث ۱۲۸۰	جدال اسکندر و پروس ۱۲۸۱
حکمای هند و اسکندر ۱۲۸۲	رفتن اسکندر به ولایت گلوزس ۱۲۸۴
فصل چهارم: مراجعت اسکندر به ایران	عبور اسکندر از رود آل‌سه‌زینش ۱۲۸۵
مبحث اول: عبور از مکران و بلوچستان (۳۲۵ ق.م)	جنگ با کاتیان و اُکسی‌ذراک و مالیان ۱۲۸۵
جنگ اسکندر با اوری‌تیان و آرابیت‌ها ۱۲۸۶	تسخیر شهر سَنگاله ۱۲۸۶
روایات دیگر ۱۲۸۷	روایت دیودور ۱۲۸۷
اسکندر در بلوچستان ۱۲۸۸	روایت کنت‌کورث ۱۲۸۹
سختی راه‌ها و مشتقات قحطی ۱۲۸۸	مبحث سوم: تصمیم به بازگشت (۳۲۶ ق.م)
تلفات لشکر ۱۲۸۹	رسیدن اسکندر به کنار رود هیفاز ۱۲۸۹
روایات دیگر ۱۲۹۰	اعلام بازگشت ۱۲۹۲
مبحث دوم: اسکندر در کرمان و پارس (۳۲۵ ق.م)	روایت دیودور ۱۲۹۳
اسکندر در کرمان ۱۲۹۳	روایت پلوتارک ۱۲۹۳
مجازات وُلات ۱۲۹۳	روایت کنت‌کورث ۱۲۹۴
روش ظفرمندی ۱۲۹۴	مبحث چهارم: از رود هیفاز تا اوقیانوس هند
روایت مؤرخین دیگر ۱۲۹۴	(۳۲۶ - ۳۲۵ ق.م)
عزل و نصب‌ها و آمدن نه‌آزخ ۱۲۹۸	بازگشت به رود هیداسپ ۱۲۹۸
اسکندر در پاسارگاد ۱۳۰۰	حرکت بحرّیه ۱۳۰۰
روایت پلوتارک ۱۳۰۰	آسیب یافتن کشتی‌های اسکندر ۱۳۰۰
روایت کنت‌کورث ۱۳۰۱	رفتن اسکندر به ولایت مالیان ۱۳۰۱
ورود اسکندر به تخت جمشید ۱۳۰۲	عبور از هیدرآتیس، تسخیر شهر بُزْهْمَن‌ها ۱۳۰۲
نقشه‌های اسکندر ۱۳۰۲	تعقیب مالیان، تسخیر پایتخت آن‌ها ۱۳۰۲
خودکشی کالانوس ۱۳۰۴	تسخیر قلعه، قتل عام ۱۳۰۴
روایات دیگر ۱۳۰۴	زخم اسکندر، تذکر آریان ۱۳۰۴
مبحث سوم: اسکندر در شوش (۳۲۵ ق.م)	شایعه مرگ اسکندر ۱۳۰۵
جلوگیری از خودسری وُلات ۱۳۰۶	روایت پلوتارک ۱۳۰۶
روایت دیگر ۱۳۰۶	مطیع شدن مردم اُکسی‌ذراک و مالیان ۱۳۰۶
ازدواج مقدونی‌ها با زنان پارسی ۱۳۰۷	شورش یونانی‌های باختر ۱۳۰۷
حقد و حسد مقدونی‌ها نسبت به ایی‌گون‌ها ۱۳۰۸	هم‌چشمی یونانی و مقدونی ۱۳۰۸
کشتی‌رانی در کارون و دجله ۱۳۰۹	اسکندر در محلّ تلاقی آل‌سه‌زین و سند ۱۳۰۹
وقایع شهر آبیس، شورش سپاه ۱۳۰۹	بنای دو شهر ۱۳۰۹
نطق اسکندر خطاب به لشکرش ۱۳۱۰	مطیع کردن موسیکانوس و اُکسی‌کانوس و
بخت مقدونی‌ها، آشتی کردن طرفین ۱۳۱۰	سافِیوس ۱۳۱۰
روایات دیگر ۱۳۱۱	فرار پتالیان ۱۳۱۱
روایت پلوتارک ۱۳۱۱	روایات دیگر ۱۳۱۱
روایت دیودور ۱۳۱۱	جنگ با سیب‌ها ۱۳۱۱
روایت کنت‌کورث ۱۳۱۸	رسیدن اسکندر به مَضَب سند ۱۳۱۸

۱۳۷۰	آمدن سفرا	۱۳۵۷	احضار آنی تی پاتر
۱۳۷۱	رفتن هیراکلید به گرگان	۱۳۵۸	افسانه آمازون‌ها
۱۳۷۱	رفتن اسکندر به بابل	مبحث چهارم: اسکندر در بختستان، نیسا و همدان -	
۱۳۷۲	پس از ورود به بابل	مرگ هفیس تیون، قربانی کوشیان	
۱۳۷۳	جاءطلبی اسکندر	روایت دیودور	۱۳۵۹
۱۳۷۳	تحقیقات در باب عربستان	روایت پلوتارک	۱۳۶۰
۱۳۷۵	خصایص فرات	روایت کنت کورث	۱۳۶۱
۱۳۷۶	ورود سپاهیان جدید	روایت آزیان	۱۳۶۲
۱۳۷۷	بر تخت نشستن شخصی مجهول الهویه	کوشیان	۱۳۶۳
۱۳۷۷	آخرین ضیافت اسکندر و فوت او	مبحث پنجم: کارهای اسکندر در بابل، فوت او (۳۲۴-۳۲۳ ق.م)	
۱۳۷۸	شایعات در باب فوت اسکندر	روایت دیودور	۱۳۶۵
۱۳۷۹	روایت پلوتارک	آمدن سفرای خارجه نزد اسکندر	۱۳۶۶
۱۳۸۲	روایت کنت کورث	مراسم دفن هفیس تیون	۱۳۶۶
۱۳۸۴	روایت ژوستن	فوت اسکندر	۱۳۶۸
	فصل پنجم: خصائل اسکندر، کارهای او	فوت سی‌سی گامبیس	۱۳۶۹
۱۳۸۷	خصائل اسکندر	روایت آزیان	۱۳۶۹
۱۳۸۷	کارهای او	مراسم دفن هفیس تیون	۱۳۶۹

جلد سوم

۱۴۰۴	روایت دیودور	باب دوم: حکومت جانشینان اسکندر
۱۴۰۵	روایت ژوستن	فصل اول: نزاع مقدونی‌ها در اطراف نعش اسکندر
۱۴۰۶	روایت کنت کورث	مبحث اول: انتخاب پادشاه - نیابت سلطنت
۱۴۰۷	بی اثر گذاردن نقشه‌های اسکندر	پردیگاس
۱۴۰۸	شورش یونانی‌های باختر	مقدمه
۱۴۱۰	شورش یونان	دو دستگی در سپاه
۱۴۱۲	جدال‌ها	قضایای بعد
۱۴۱۴	مذاکرات صلح	روایت دیودور
۱۴۱۴	روایت ژوستن	روایت ژوستن
۱۴۱۵	جنگ با کاپادوکیه	روایت کنت کورث
۱۴۱۶	جنگ با پی‌سیدیان	نتیجه
۱۴۱۶	تسخیر سیرن	مبحث دوم: کارهای اولی پردیگاس
۱۴۱۷	تذکر	تقسیم ممالک

پس از کشته شدن المیاس ۱۴۴۸	حمل نعلش اسکندر ۱۴۱۷
فصل چهارم: اتحاد اول جانشینان دیگر بر ضد آن تی گون	فصل دوم - درافتادن سرداران اسکندر با یکدیگر
مقدمه ۱۴۵۰	نیابت سلطنت آن تی پاتر
آن تی گون و سلکوس ۱۴۵۰	مبحث اول: مخاصمه آن تی پاتر و کراتر با پردیگاس
مذاکرات و آغاز خصومت ۱۴۵۱	مقدمه ۱۴۱۹
جدال غزه ۱۴۵۴	جنگ ائومن با کراتر ۱۴۲۰
بازگشت سلکوس به بابل ۱۴۵۵	جنگ پردیگاس با بطلمیوس ۱۴۲۱
نیکا تور و سلکوس ۱۴۵۶	مبحث دوم: نیابت سلطنت آن تی پاتر - تقسیم پانوی ایالات
بهردمندی دیمتریوس ۱۴۵۶	نیابت سلطنت آن تی پاتر ۱۴۲۳
آن تی گون و انباط ۱۴۵۷	تقسیم ثانوی ایالات ۱۴۲۴
نتیجه ۱۴۶۰	روایت آریان ۱۴۲۵
فصل پنجم: کشتار در خانواده اسکندر - کارهای سلکوس	جنگ آن تی گون با ائومن ۱۴۲۵
قتل رُکسانه و اسکندر پسر اسکندر ۱۴۶۱	جنگ آن تی گون با آلیستاس ۱۴۲۶
قتل هرکول ۱۴۶۲	مبحث سوم: نیابت سلطنت پولیس پرخون...
قتل کئوپاتر خواهر اسکندر ۱۴۶۲	مقدمه ۱۴۲۷
کارهای سلکوس ۱۴۶۲	ضدیت کاشاندر و پولیس پرخون با یکدیگر ۱۴۲۹
فصل ششم: اتحاد ثانوی جانشینان بر ضد آن تی گون	المیاس و وئوری دیس ۱۴۳۲
مقدمه ۱۴۶۴	مبحث چهارم: مخاصمه ائومن و آن تی گون با یکدیگر
وقایع جنگ ۱۴۶۴	مقدمه ۱۴۳۳
نتیجه ۱۴۶۷	سلکوس و پی تون ۱۴۳۳
باب سوم: دولت اسالکه یا سلوکی ها	سلکوس ۱۴۳۳
فصل اول: پادشاهان سلوکی	پی تون ۱۴۳۴
مبحث اول: سلکوی اول (نیکا تور)	ائومن و ولات ایالت علیا ۱۴۳۵
نام و نسب ۱۴۶۹	ولات در خوزستان ۱۴۳۵
کارهای سلکوس ۱۴۶۹	شکست آن تی گون و رفتن او به همدان ۱۴۳۶
صفات سلکوس و تأسیسات او ۱۴۷۶	رفتن ائومن به پارس ۱۴۳۸
مبحث دوم: آن تیوخوس اول	جنگ ائومن با آن تی گون ۱۴۳۹
نظری به دنیای آن روز ۱۴۷۹	آن تی گون پس از فتح ۱۴۴۲
کارهای دیگر آن تیوخوس اول ۱۴۸۰	حکایت دیودور راجع به سردار هندی ۱۴۴۳
مبحث سوم: آن تیوخوس دوم	فصل سوم: کاشاندر و المیاس
قیام باختر ۱۴۸۳	حمله کاشاندر به المیاس ۱۴۴۵
قیام پارت ۱۴۸۳	کشته شدن المیاس ۱۴۴۶
سایر وقایع ۱۴۸۳	روایت ژوستن ۱۴۴۷

مبحث چهارم: سلوکوس دوم

مبحث پنجم: سلوکوس سوم

مبحث ششم: آن تیوخوس سوم

وقایع سلطنت این پادشاه ۱۴۸۷

مبحث هفتم: پادشاهان دیگر سلوکی

فصل دوم: اوضاع دولت سلوکی و تشکیلات آن

مقدمه ۱۴۹۵

در دولت سلوکی ۱۴۹۸

دربار ۱۵۰۲

تشکیلات اداری ۱۵۰۲

قشون ۱۵۰۵

رفتار ۱۵۰۶

فصل سوم: کوشش سلوکی‌ها برای یونانی کردن
مشرق

در پارت و غیره ۱۵۱۲

نتیجه ۱۵۱۴

باب چهارم: دول دیگر که بر خرابه‌های دولت
اسکندر تشکیل شدند

مقدمه ۱۵۱۶

فصل اول: دول آسیای صغیر

مبحث اول: کاپادوکیه

سلسله پادشاهان کاپادوکیه ۱۵۲۳

مبحث دوم: دولت پنت کاپادوکی

مهرداد سوم ۱۵۲۶

مهرداد چهارم ۱۵۲۷

فرناک اول ۱۵۲۸

مهرداد پنجم ۱۵۲۸

مهرداد ششم ۱۵۲۹

جنگ اول با روم ۱۵۳۰

جنگ دوم ۱۵۳۱

جنگ سوم ۱۵۳۳

مبحث سوم: دولت پرگام

مبحث چهارم: بی‌تی‌تیه

فصل دوم: مصر و بطلمیوس‌ها یا بطالسه

مبحث اول: بطالسه

مبحث دوم: طرز حکومت بطالسه در مصر

فصل سوم: مقدونیه

جدول ستین سلطنت پادشاهان ممالکی، که پس از

تجزیه شدن امپراتوری اسکندر تأسیس

گشتند ۱۵۵۰

کتاب چهارم: دوره پارتنی یا عکس‌العمل سیاسی

مقدمه ۱۵۵۷

منابع کتاب ۱۵۵۷

آپ بیان اسکندرایی ۱۵۵۹

آتنه (به یونانی آثناپوس) ۱۵۵۹

آرزیوس ۱۵۶۰

آگاثیاس ۱۵۶۰

آفریکانوس (سکستوس یولیوس) ۱۵۶۰

اوتروپیوس ۱۵۶۰

بطلمیوس کلودیوس ۱۵۶۱

پسیدونیوس ۱۵۶۱

پوزانیاس ۱۵۶۲

پولی‌پین ۱۵۶۲

دیون کاسیوس ۱۵۶۲

فروننتو (مارکوس اورلیوس فرونتو) ۱۵۶۳

کاپی‌تولینوس (یولیوس) ۱۵۶۳

لوئین (لوکیانوس) ۱۵۶۳

هرودیانتوس ۱۵۶۴

لروینای اِدسی ۱۵۶۴

باب اول: قسمت تاریخی

فصل اول: نظری به جغرافیای پارت نژاد پارتنی‌ها -

دودمان اشکانی

تذکر ۱۵۶۵

نظری به جغرافیای پارت ۱۵۶۶

خوارزم ۱۵۶۸

مرو ۱۵۶۹

هرات ۱۵۶۹

سیستان ۱۵۷۰

ساگارتی‌ها ۱۵۷۰

گرگان ۱۵۷۱

نژاد پارتنی‌ها ۱۵۷۵

دودمان اشکانی ۱۵۷۶

تاریخ پارت	۱۵۷۶
فصل دوم: تأسیس دولت پارت و راندن سلوکی‌ها از ایران	
مبحث اول: اشک اول، ارشک	
مبحث دوم: اشک دوم، تیرداد اول	
جنگ با سلکوس کالینیکوس	۱۵۸۰
کارهای تیرداد در زمان صلح	۱۵۸۲
مبحث سوم: اشک سوم، اردوان اول	
مبحث چهارم: اشک چهارم، فری یاپت	
اوضاع باختر	۱۵۸۷
مبحث پنجم: اشک پنجم، فرهاد اول	
مبحث ششم: اشک ششم، مهرداد اول	
دولت سلوکی	۱۵۹۱
دولت باختر	۱۵۹۲
حمله به باختر	۱۵۹۳
تسخیر ماد بزرگ	۱۵۹۴
فرو نشاندن شورش گرگان	۱۵۹۴
تسخیر خوزستان	۱۵۹۵
تسخیر پارس و بابل	۱۵۹۵
جنگ دوم با باختر	۱۵۹۶
جنگ با دولت سلوکی	۱۵۹۷
خصال مهرداد اول	۱۵۹۸
طرز حکومت اشکانی	۱۵۹۹
مبحث هفتم: اشک هفتم، فرهاد دوم	
جنگ با دولت سلوکی	۱۶۰۱
بعد از جنگ	۱۶۰۴
نتیجه جنگ	۱۶۰۵
قصد حمله به سوریه	۱۶۰۶
حمله سکاها به پارت	۱۶۰۷
خصایل فرهاد دوم	۱۶۰۸
مبحث هشتم: اشک هشتم، اردوان دوم	
نهضت مردمان شمال شرقی	۱۶۰۹
مغولستان	
نظری به جغرافیای آن	۱۶۱۱
تاریخ	۱۶۱۳
جنگ اردوان با طخاری‌ها	۱۶۱۶

فصل سوم: اوج اعتلای دولت پارت

مبحث اول: اشک نهم، مهرداد دوم (بزرگ)

ارمنستان و آرامنه	۱۶۲۳
مهرداد بزرگ و ارمنستان	۱۶۲۵
نخستین ارتباط ایران با روم	۱۶۲۶
مبحث دوم: اشک دهم، سستروک	
مبحث سوم: اشک یازدهم، فرهاد سوم	
مبحث چهارم: اشک دوازدهم، مهرداد سوم	
مبحث پنجم: اشک سیزدهم، ارد اول	
مقدمه	۱۶۳۹
حرکت به طرف سوریه	۱۶۴۱
رفتن به بین‌النهرین	۱۶۴۱
مراجعت به سوریه	۱۶۴۲
آمدن سفرای ارد	۱۶۴۲
رسیدن اخبار موخش	۱۶۴۳
آمدن پادشاه ارمنستان نزد کراسوس	۱۶۴۴
عبور از قرات	۱۶۴۴
آمدن آریامینس	۱۶۴۵
راهنمایی آریامینس	۱۶۴۶
خبر در رسیدن پارتی‌ها	۱۵۴۷
جنگ	۱۶۴۸
پس از کشته شدن کراسوس	۱۶۵۷
گفته‌های بعضی مورخین دیگر	۱۶۶۱
نتایج جنگ حوزان	۱۶۶۳
اهمیت این جنگ	۱۶۶۴
پس از جنگ حوزان	۱۶۶۵
حمله پارتی‌ها به سوریه	۱۶۶۵
روابط ارد با روم	۱۶۶۷
حمله دولت پارت به روم	۱۶۷۰
قتل ارد	۱۶۷۵
سلطنت ارد	۱۶۷۶
مبحث ششم: اشک چهاردهم، فرهاد چهارم	
جنگ دوم روم با دولت پارت	۱۶۷۸
روایات دیگر	۱۶۹۰
جنگ سوم روم با ایران	۱۶۹۱
نتیجه	۱۶۹۳

۱۶۹۴	فرار فرهاد به طرف سکاها و برگشتن او.....
۱۶۹۶	قضیه زن رومی
۱۶۹۷	رفتن شاهزادگان اشکانی به روم
۱۶۹۸	مسئله ارمنستان
۱۶۹۹	صفات فرهاد چهارم
	مبحث هفتم: اشک پانزدهم، فرهادک (فرهاد پنجم)
	مبحث هشتم: اشک شانزدهم، اُرد دوم
	مبحث نهم: اشک هفدهم، وُئن اول
	مبحث دهم: اشک هیجدهم، اردوان سوّم
۱۷۰۴	اردوان و وُئن
۱۷۰۷	احوال تی بریوس
۱۷۰۷	اردوان و تی بریوس
۱۷۰۸	حمله فرس من به ارمنستان
۱۷۱۰	فرار اردوان به گرگان
۱۷۱۰	آمدن تیرداد به ایران
۱۷۱۲	روابط روم با اردوان
۱۷۱۳	اغتشاش در ایالت بابل
۱۷۱۶	راندن اردوان در دفعه سوّم
۱۷۱۶	شورش سلوکیه
۱۷۱۷	صفات اردوان
	مبحث یازدهم: اشک نوزدهم، بردان
	مبحث دوازدهم: اشک بیستم، گودرز
	مبحث سیزدهم: اشک بیست و یکم، وُئن دوم
	مبحث چهاردهم: اشک بیست و دوّم، بلاش اول
۱۷۲۵	رفتن بلاش به ارمنستان
۱۷۲۷	مسئله ارمنستان
۱۷۲۹	مذاکرات دوستانه
۱۷۳۰	جنگ تیرداد با روم
۱۷۳۳	شورش گرگان
۱۷۳۴	جنگ بلاش با روم
۱۷۴۰	رفتن تیرداد به روم
۱۷۴۳	وقایع دیگر سلطنت بلاش اول
۱۷۴۳	روابط بلاش با وِشپاسیان
۱۷۴۵	تاخت و تاز آلان ها در شمال و غرب ایران ..
۱۷۴۵	نژاد آلان ها
۱۷۴۷	خود واقعه
۱۷۴۸	مدّت سلطنت بلاش
۱۷۴۹	اهمیت سلطنت بلاش اوّل
۱۷۵۰	صفات بلاش اوّل
	فصل چهارم: دولت پارت در انحطاط است
	مبحث اوّل: اشک بیست و سوّم، پاگر دوّم
	مبحث دوّم: اشک بیست و چهارم، خسرو
۱۷۵۶	لشکرکشی به مشرق
۱۷۵۹	سایر کارهای تراژان
۱۷۶۱	زمین لرزه
۱۷۶۱	کارهای تراژان در ۱۱۶ م
۱۷۶۴	شورش اهالی بر ضدّ رومی ها
۱۷۶۶	خسرو و صفات او
	مبحث سوّم: اشک بیست و پنجم: بلاش دوّم
	مبحث چهارم: اشک بیست و ششم: بلاش سوّم
۱۷۷۱	جنگ پارت با روم
۱۷۷۳	جنگ روم با پارت
	مبحث پنجم: اشک بیست و هفتم: بلاش چهارم
۱۷۷۶	جنگ اوّل رومی ها با بلاش چهارم
۱۷۷۹	جنگ دوّم رومی ها با بلاش چهارم
۱۷۸۴	نتیجه این جنگ روم
	مبحث ششم: اشک بیست و هشتم: بلاش پنجم و
	اشک بیست و نهم: اردوان پنجم
۱۷۸۵	جنگ کاراکالا با اُردوان
۱۷۹۰	جنگ پارتی ها با رومی ها
۱۷۹۲	قیام اردشیر پاپکان
۱۷۹۲	اردشیر پاپکان ساسانی
۱۷۹۴	خروج اردشیر بر اردوان
۱۷۹۵	جهت خروج اردشیر بر اردوان
	زوال دولت پارت و انقراض سلسله اشکانی ایران
۱۷۹۶	جهات آن
۱۷۹۸	خاتمه
	فصل پنجم: تاریخ پارت موافق مدارک شرقی
	مبحث اوّل: گفته های حکیم ابوالقاسم فردوسی در
	شاهنامه
	مبحث دوّم: مورخین و نویسندگان قرون اوّلی
	اسلامی

۱- ابو جعفر محمد بن جریر بن زید الطبری...	۱۸۰۴
روایت اول	۱۸۰۴
روایت دوم	۱۸۰۵
روایت سوم	۱۸۰۶
۲- ابوالحسن علی بن الحسین المسعودی	۱۸۰۷
۳- ابوریحان بیرونی	۱۸۱۰
جدول اول	۱۸۱۰
جدول دوم	۱۸۱۰
جدول سوم	۱۸۱۱
جدول چهارم	۱۸۱۲
جدول پنجم	۱۸۱۲
۴- ابومنصور عبدالملک محمد ثعالبی	۱۸۱۳
۱- اقفور شاه اشکانی	۱۸۱۴
۲- سابور شاه بن اقفور شاه	۱۸۱۴
۳- جوذر بن سابور	۱۸۱۵
۴- ملک ایرن شهر بن بلاش بن سابور اشکانی	۱۸۱۶
۵- ملک جوذر بن ایران شاه الاصفهر	۱۸۱۶
۶- ملک نرسی بن ایران شاه	۱۸۱۶
۷- ملک هرمزان بن بلاش	۱۸۱۷
۸- ملک فیروز بن هرمزان	۱۸۱۸
۹- ملک خسرة بن فیروز	۱۸۱۸
۱۰- ملک اردوان بن بهرام بن بلاش	۱۸۱۸
آخر ملوک الاشکانیه	۱۸۱۸
۵- حمزة بن الحسن الاصفهانی	۱۸۱۹
۶- مطهر بن طاهر المقدسی	۱۸۲۰
۷- احمد بن محمد مسکویه	۱۸۲۱
۸- ابن اثیر	۱۸۲۱
نتیجه	۱۸۲۳
مبحث سوم	
۱- حمدالله مستوفی قزوینی	۱۸۲۶
۲- محمد خاوند شاه معروف به امیر خوند	۱۸۲۸
۳- غیاث الدین خواندمیر	۱۸۲۹
۴- مرحوم میرزا تقی خان سپهر (لسان الملک)	۱۸۳۰
اول - سلسله اشکانیان	۱۸۳۰
دوم - سلسله اشکانیان	۱۸۳۰
فصل ششم: مورخین و نویسندگان ارمنستان	

ماراپاس کاتینا	۱۸۳۲
باردسن	۱۸۳۵
آگاتانژ	۱۸۳۷
قطعه‌ای که به آگاتانژ نسبت می‌دهند	۱۸۴۰
شورش پارتی‌ها که در ارمنستان در این زمان وقوع یافت	۱۸۴۰
فوستوس بیزانسی	۱۸۴۳
لروب‌نای اِدسی	۱۸۴۳
زنوب گلاگی	۱۸۴۶
ژان مامی‌گون‌یان	۱۸۴۶
موسی خورن	۱۸۴۶
از پولیکرات - بند ۱۳	۱۸۴۷
از اواگراس - بند ۱۳	۱۸۴۷
از فیرمیلین اسقف قیصریه در کاپادوکیه	
بند ۷۶	۱۸۴۸
خره بود معروف به اله آزار بند ۶۹ - ۷۰	۱۸۵۰
الیزه‌وار تابد	۱۸۵۱
لازار قاری	۱۸۵۱
فهرست شاهان اشکانی ایران	۱۸۵۲
فصل هفتم: استنباطات دیگر در باب اشکانیان	
سلسله اشکانیان ارمنستان	۱۸۵۸
ضمایم کتاب چهارم	
اول: آفریایجان	۱۸۶۲
دوم: امراء و پادشاهان پارس	۱۸۶۳
سوم: دولت‌های خسرون و آدیابن	۱۸۶۶
شاخه دوم: سلسله اشکانیان ارمنستان	۱۸۷۱
باب دوم: قسمت تمدنی	
فصل اول: وسعت دولت اشکانی و تشکیلات آن	
مبحث اول: وسعت دولت اشکانی - پایتخت	
وسعت دولت اشکانی	۱۸۷۳
پایتخت	۱۸۷۵
مبحث دوم: تشکیلات - حکومت شاه - ممالک تابعه	
- تریببات سلطنتی ادارات - سپاه - اسلحه - مسکوکات - ضرابخانه‌ها - تاریخ (تقویم)	
حکومت شاه	۱۸۷۷
ممالک تابعه	۱۸۸۰

مذهب ۱۹۰۶	ترتیبات سلطنتی ۱۸۸۴
اخلاق و عادات ۱۹۱۰	ادارات ۱۸۸۸
خانواده پارتی ۱۹۱۰	سپاه ۱۸۹۰
زبان ۱۹۱۲	اسلحه ۱۸۹۵
خط ۱۹۱۳	بحریه ۱۸۹۵
معارف ۱۹۱۳	مالیه ۱۸۹۶
فصل سوم: تجارت و صنعت - صنایع مستظرفه:	مسکوکات اشکانی ۱۸۹۶
موسیقی، معماری، حجاری و زینت‌سازی	تاریخ (تقویم) ۱۹۰۳
تجارت و صنعت ۱۹۱۴	فصل دوم: طبقات - مذهب - اخلاق و عادات - زبان -
صنایع مستظرفه ۱۹۱۵	خط - معارف
معماری و حجاری و زینت‌سازی ۱۹۱۵	طبقات ۱۹۰۵

جلد چهارم

چهاردهم - یزدگرد اول (یزدکرت) ۱۹۵۰	باب پنجم: دوره دوم پارسی‌ها
پانزدهم - بهرام پنجم - (گور) ۱۹۵۱	فصل اول: شاهان ساسانی
جنگ با روم ۱۹۵۲	اول - اردشیر اول (آرت‌خشتر) ۱۹۳۱
شانزدهم - یزدگرد دوم (یزدکرت) ۱۹۵۴	دوم - شاپور اول (شاهپوهر) ۱۹۳۴
هفدهم - هرمز سوم (آئوهرمز) ۱۹۵۵	جنگ اول ۱۹۳۴
هیجدهم - فیروز اول (پیروز) ۱۹۵۵	جنگ دوم - اسارت والرین ۱۹۳۵
جنگ‌های فیروز با هیاطله ۱۹۵۶	پدید آمدن مانی ۱۹۳۹
نوزدهم - بلاش (وئگاش) ۱۹۵۷	کارهای شاپور هنگام صلح ۱۹۳۹
بیستم - غباد اول (کواث) ۱۹۵۷	سوم - هرمز اول (آئوهرمز) ۱۹۳۹
پیدایش مزدک ۱۹۵۸	چهارم - بهرام اول (وَرَفَران) ۱۹۴۰
جنگ‌های غباد با روم ۱۹۵۸	پنجم - بهرام دوم (وَرَفَران) ۱۹۴۰
جنگ دوم غباد با روم ۱۹۵۹	ششم - بهرام سوم (وَرَفَران) ۱۹۴۱
مزدکی‌ها ۱۹۶۱	هفتم - نرسی (نزیسه) ۱۹۴۱
بیست و یکم - خسرو اول انوشیروان عادل ۱۹۶۱	هشتم - هرمز دوم (آئوهرمز) ۱۹۴۲
سیاست داخله ۱۹۶۲	نهم - آذر نرسی (آذر نزیسه) ۱۹۴۳
سیاست خارجه ۱۹۶۳	دهم - شاپور دوم (شاهپوهر) - بزرگ ۱۹۴۳
جنگ اول با روم ۱۹۶۴	جنگ اول شاپور با روم ۱۹۴۴
جنگ دوم با روم ۱۹۶۵	جنگ دوم شاپور با روم (از ۳۵۹ تا ۳۶۳) ۱۹۴۵
جنگ با هیاطله ۱۹۶۶	یازدهم - اردشیر دوم (آرت‌خشتر) ۱۹۴۹
جنگ با خزرها ۱۹۶۷	دوازدهم - شاپور سوم (شاهپوهر) ۱۹۴۹
سفر جنگی سردار ایرانی به یمن ۱۹۶۷	سیزدهم - بهرام چهارم (وَرَفَران) ۱۹۵۰

جنگ با ترک‌ها.....	۱۹۶۷
جنگ سوم با روم.....	۱۹۶۸
قضاوت تاریخ درباره انوشیروان.....	۱۹۷۰
بیست و دوم - هرمز چهارم (أهورمزد).....	۱۹۷۱
بیست و سوم - خسرو دوم معروف به پرویز (خسروا).....	۱۹۷۳
جنگ‌های خسرو پرویز با روم.....	۱۹۷۳
جنگ‌های هرقل با ایران.....	۱۹۷۵
محاصره قسطنطنیه.....	۱۹۷۵
جنگ دستگرد.....	۱۹۷۶
خلع و قتل خسرو پرویز.....	۱۹۷۶
قضاوت تاریخ درباره خسرو پرویز.....	۱۹۷۷
بیست و چهارم - غباد دوم (کواث).....	۱۹۷۸
بیست و پنجم - اردشیر سوم (آرت‌خسثر).....	۱۹۷۸
بیست و ششم - الی سی و سوم - زمان هرج و مرج.....	۱۹۷۸
سی و چهارم - یزدگرد سوم (یزدکرت).....	۱۹۷۹
نهضت مسلمین به طرف ایران.....	۱۹۸۰
مقدمه.....	۱۹۸۰
جنگ ذوقار.....	۱۹۸۱
جنگ زنجیر.....	۱۹۸۲
جنگ پل.....	۱۹۸۲
جنگ قادسیه و تصرف مداین.....	۱۹۸۳
جنگ جلولاء.....	۱۹۸۵
جنگ نهاوند.....	۱۹۸۵
تسخیر ایالات ایران و فوت یزدگرد.....	۱۹۸۶
سلسله ساسانی پس از جنگ نهاوند.....	۱۹۸۷
ایران بعد از جنگ نهاوند.....	۱۹۸۷
فصل دوم: تمدن ایران در دوره ساسانی	
مبحث اول: حدود دولت ساسانی	
حدود محققه.....	۱۹۹۰
مبحث دوم: شاه و دربار.....	
شاه و دربار.....	۱۹۹۱
طبقات.....	۱۹۹۴
تشکیلات.....	۱۹۹۸
۱) تشکیلات اداری.....	
۲) مالیه.....	
۳) قشون.....	
۴) عدلیه.....	
۵) چاپارخانه‌ها.....	
مسیکات ساسانی.....	۲۰۰۸
ذخیره نقدی خزانه.....	
حرفت و تجارت.....	۲۰۱۳
روابط خارجه.....	۲۰۱۴
مبحث سوم: خانواده در دوره ساسانی	
مبحث چهارم: مذاهب در دوره ساسانی	
قسمت اول: در مذهب زرتشتی	
مقدمه.....	۲۰۱۹
عقاید متبیین راجع به زمان پیدایش زرتشت.....	۲۰۱۹
زندگانی زرتشت.....	۲۰۲۲
آئین زرتشت.....	۲۰۲۲
قسمت دوم: در تئشتهانی که در آئین زرتشت...	
۱- زروانیان و گیومرثیان.....	۲۰۲۵
۲- مذهب مانی.....	۲۰۲۶
۳- مذهب مزدک.....	۲۰۲۹
قسمت سوم: مهرپرستی	
قسمت چهارم: مذهب عیسوی و بودائی	
۱- مذهب عیسوی.....	۲۰۳۱
۲- مذهب بودائی.....	۲۰۳۲
قسمت پنجم: معتقدات آریان‌های ایران...	
مبحث پنجم: اخلاق - مجازات‌ها	
۱- اخلاق.....	۲۰۳۵
۲- مجازات.....	۲۰۳۶
مبحث ششم: معارف - زبان - کتب پهلوی...	
۱- معارف و فنون.....	۲۰۳۸
۲- زبان - کتب پهلوی.....	۲۰۳۸
۳- ادبیات.....	۲۰۴۱
۴- خط دوره ساسانی.....	۲۰۴۱
۵- تاریخ.....	۲۰۴۳
مبحث هفتم: صنایع مستظرفه در دوره ساسانی	
۱- معماری و حجاری.....	۲۰۴۴
۲- کتیبه‌های ساسانی.....	
۳- نقاشی.....	۲۰۵۲
۴- شعر.....	۲۰۵۳

۲۰۹۹	جمشید	۲۰۵۴	موسیقی
۲۱۰۱	ضحاک		فصل سوم: مقایسه دولت ساسانی با دولت‌های...
۲۱۰۱	فریدون	۲۰۵۹	جهات انقراض
۲۱۰۲	منوچهر	۲۰۵۹	نتیجه
	نوذر		باب ششم: در زبان‌ها و خطوط ایران قدیم
۲۱۰۴	زاب		فصل اول: در زبان‌های ایران قدیم
۲۱۰۴	گرشاسب	۲۰۶۱	مقدمه
۲۱۰۴	دوم - سلسله کیانیان	۲۰۶۲	پارسی قدیم
	کیقباد	۲۰۶۳	زبان اوستائی
	کیکاوس	۲۰۶۶	زبان پهلوی
۲۱۰۷	کیخسرو		فصل دوم: در خطوط ایران قدیم
۲۱۰۸	لهراسپ	۲۰۶۷	اول - خط میخی
	بهمن - همای	۲۰۶۹	دوم - خط پهلوی
	داراب	۲۰۶۹	سوم - خط اوستائی
۲۱۱۰	دارا	۲۰۷۰	چهارم - خط سغدی
۲۱۱۱	سوم - اسکندر	۲۰۷۳	پنجم - خط مانی
۲۱۱۱	چهارم - اشکانیان		باب هفتم: یک نظر اجمالی به چهارده قرن ایران باستانی
۲۱۱۲	پنجم - ساسانیان		فصل اول: یک نظر اجمالی به چهارده قرن ایران باستانی
۲۱۱۵	۱- رزم شاپور با رومیان و گرفتارشدن یزانش		فصل دوم: کارهایی که آریان‌های ایرانی برای...
	۲- داستان لشکرکشی خاقان چین به جنگ		خاتمه
۲۱۱۶	بهرام	۲۰۸۲	ضمیمه ۱: اطلاعات جغرافیائی راجع به ایران...
۲۱۱۸	۳- داستان بسیجیدن انوشیروان به جنگ روم		مقدمه
۲۱۲۰	خاتمه فصل	۲۰۸۳	اول - اسامی ولایات ایران قدیم موافق کتیبه‌های...
	فصل دوم: مدارک داستان‌های قدیم		دوم - تقسیمات ایران در اواخر دوره ساسانی
	فصل سوم: سنجش داستان‌ها و مقایسه آن‌ها با تاریخ	۲۰۸۷	قسمت اول: غرب - (خوزستان - خوزستان)
۲۱۲۴	مقدمه	۲۰۸۷	قسمت دوم: جنوب - (نیمروز)
۲۱۲۴	قسمت اول: از عهد بسیار قدیم تا منوچهر		داستان‌های ایران قدیم
۲۱۲۴	۱- گیومرث - مثنی - مشیان	۲۰۹۰	مقدمه
۲۱۲۵	۲- هوشنگ - تهمورث		فصل اول: روایات و داستان‌های ایران قدیم
۲۱۲۹	۳- جمشیدی‌ها		قسمت اول: روایات قدیمه
۲۱۳۱	۴- سلسله خارجی - ضحاک‌ها		قسمت دوم: داستان‌ها
۲۱۳۳	۵- فریدونی‌ها	۲۰۹۶	اول - پیش‌دادیان
۲۱۳۵	قسمت دوم: از منوچهر تا کیقباد	۲۰۹۶	هوشنگ
۲۱۳۵	۱- منوچهری‌ها	۲۰۹۸	تهمورث
۲۱۴۱	۲- زابی‌ها		

قسمت سوم : از کیقباد تا گشتاسپ	۲۱۷۸
قسمت چهارم : از گشتاسپ تا فوت دارا	۲۱۸۰
قسمت پنجم : نظراتی راجع به خود داستان‌ها	۲۱۸۲
فصل چهارم : کلیاتی که راجع به قرون قبل از...	۲۱۸۳
آمدن آریان‌های ایرانی به فلات ایران.....	۲۱۷۰
مذهب.....	۲۱۷۴
شکل حکومت - خانواده - طبقات.....	۲۱۷۸
تمدن - اخلاق.....	۲۱۸۰
دولت‌ها.....	۲۱۸۲
خاتمه.....	۲۱۸۳
بعضی توضیحات.....	۲۱۸۵
تصاویر.....	۲۱۸۷

www.ketab.ir

به نام خداوند بخشنده مهربان

بعدالحمد و الصلوة پس از انتشار «ایران باستانی» در پنج سال قبل، روشن دیده شد که عده‌ای زیاد از هموطنان مایل‌اند تاریخ مفصل ایران را بخوانند. این تمایل که حاکی از علاقه‌مندی ایرانیان به گذشته‌هاشان بود، مؤلف را بر آن داشت که از دنبال کردن تاریخ ایران به اسلوب «ایران باستانی» صرف نظر کرده به ترتیبی دیگر تاریخ مذکور را از سر گیرد. برای نیل به این مقصود دو راه متصور بود: ۱. نوشتن تاریخ ایران قدیم به وسیله‌ی کتب زیادی که مورخین و نویسندگان اروپایی در دو قرن اخیر، یعنی از زمانی که مشرق قدیم مخصوصاً جلب توجه علمای اروپایی را کرده، نوشته‌اند. ۲. رجوع کردن به خود منابع مستقیم و جمع‌آوری اطلاعاتی که در منابع زیاد پراکنده است. مؤلف اسلوب آخری را ترجیح داد، زیرا در رجوع به خود منابع یا به ترجمه‌های صحیح آن مزایایی هست که اتخاذ و اقتباس اطلاعات از دست دوم و سوم، آن مزایا را فاقد است. منابع به طور کلی عبارت است از:

۱. اسناد و مدارکی که تقریباً از دویست سال قبل به این طرف کشف شده یا از حفاریات به دست آمده.
۲. نوشته‌ها و کتب متقدمین. منابع نوع اخیر را راجع به ایران می‌توان از سه قسم دانست: قسم اول نوشته‌های مورخین و نویسندگانی است که مقصودشان در واقع امر نوشتن تاریخ ایران مستقلاً نبوده، بل به مناسبت مطلب یا موضوع ذکری از وقایع کرده‌اند، مثلاً یک نفر مصری یا بابلی و یا یونانی و رومی و ارمنی و چینی و غیره در عهد قدیم چیزهایی راجع به ایران در کتبشان ذکر کرده‌اند، ولی مقصودشان فقط این بوده که به مناسبت وقایع یا روابط و سایش ملت خودشان با ملت ایران کیفیات جنگ‌ها و حوادث دیگر را ضبط کرده باشند. قسم دوم کتب کسانی است که خواسته‌اند در تاریخ‌های عمومی خودشان قسمتی از کتاب را به ایران اختصاص بدهند. بالاخره عده‌ای از نویسندگان کتاب‌هایی راجع به شاهی یا به دوره‌ی مخصوصی از تاریخ ایران و یا از گذشته‌های شهر یا ولایتی از وطن ما نوشته‌اند (بعضی کتب هر سه قسم مذکور را در مدخل این تألیف اسم برده‌ایم و اسامی مابقی هم در جای خود خواهد آمد).

بنابر آن چه گفته شد، موادی زیاد در مدت قرون، که اگر کشفیات جدید و نتیجه‌ی حفاریات را هم در نظر گیریم، مدت‌ش لااقل سه هزار سال می‌شود، روزگار برای تاریخ ایران تهیّه کرده است، ولی این مواد به قدری متراکم یا غالباً پراکنده و پریشان است که باید با زحمات زیاد آن‌ها را جمع‌آوری و از هم تجزیه و تفکیک کرد. گذشته از این نکته صدها کتاب مهم که به زبان‌های مختلف در مدت دو هزار و پانصد سال نوشته شده، به جز چند کتاب که انگشت شمار است به زبان پارسی ترجمه نگشته. پس در صورتی هم که

این کتاب‌ها و نوشته‌ها جمع‌آوری شود، برای عده‌ی بسیار محدودی مثمر ثمر خواهد بود و تقریباً قاطبه‌ی مردم نه وسایل جمع‌آوری این همه کتاب را دارند و نه می‌توانند از مطالب آن‌ها استفاده کنند. پس از آن‌چه گفته شد، روشن است که اگر رفع این نقص و نوشتن تاریخ مرتب و مسلسلی مستقلاً برای ایران لازم باشد، باید این مواد متنوع پراکنده را جمع‌آوری کرده با یکدیگر سنجید و پس از تحقیق و تدقیق هر کدام را در تاریخ ایران به جای خود گذارد، با این نظر که یک ارتباط معنوی که مبتنی بر قاعده‌ی علیت باشد، این قسمت‌ها را به هم ببندد، بلکه با یکدیگر امتزاج دهد. معلوم است که این کار مستلزم مطالعاتی زیاد و صرف اوقات ممتدی است، چنان که نگارنده این نظر را در مدت پنج سال برای سه قرن و نیم یا چهار قرن از تاریخ ایران، یعنی تا انقراض دولت هخامنشی و ابتدای استیلای عنصر یونانی بر مشرق قدیم، امتحان کرده (بی‌این که معلوم باشد که تا چه اندازه در این راه موفق شده است) و حال آن که دوره‌هایی در پیش است، که مواد راجعه بیش‌تر متفرق و پراکنده است. این هم روشن است که یک نفر نمی‌تواند از عهده‌ی جمع‌آوری تمام مواد تاریخ ایران تا زمان معاصر برآید و مؤلف هم چنین امیدواری به خود ندارد. ولی به مفاد «مالایدرک کله لایترک کله» خواهد کوشید که این امتحان را تا آخر عهد اول تاریخ ایران موافق نظر مذکور به پایان برساند.

نگارنده به خوبی می‌داند که این تألیف عاری از نواقص نیست، ولی امیدوار است که با تکمیل وسایل در طبع‌های دیگر از نواقص آن بکاهد و خود تألیف هم کامل‌تر گردد.

تهران، فروردین ماه ۱۳۱۱

حسن پیرنیا